

दृष्टि अपाङ्गता भएका व्यक्तिले पढ्न सक्ने पाठ्यपुस्तकहरू

दृष्टि अपाङ्गता भएका विद्यार्थीहरूले डिजिटल पाठ्यपुस्तकहरू पढ्नका लागि आफ्नो स्मार्टफोनमा “पाठ बाट बोली” (तम्हत् तय कउभभभज) एप्सहरू प्रयोग गर्दछन् । यस्ता एप्सहरूले विचैमा स्कूल छाड्ने बालबालिकाको संख्यामा कमी गर्न मद्दत गरेका छन् । तर केहि डिजिटल पाठ्यपुस्तकहरू “पाठ बाट बोली” सँग मिल्ने खालका छैनन त्यस्तो अवस्थामा दृष्टि अपाङ्गता भएको व्यक्तिले उनीहरूले सुन्ने गरी ठूलो आवाज पढि दिनका लागि अरुमा निर्भर हुनु पर्दछ । डिजिटल पाठ्यपुस्तकमा भएका चित्रहरू “पाठ बाट बोली” एप्सद्वारा व्याख्या गर्न सकिदैन ।

सिफारिशहरूको सारांश

१. तत्काल गरिनुपर्ने: डिजिटल पाठ्यपुस्तकमा, उपयुक्त भएको अवस्थामा बैकल्पिक पाठ वा चित्रको विवरण उपलब्ध गराउनुहोस् ।

२. दिर्घकालिन रूपमा गरिनु पर्ने: “पाठ बाट बोली” अनुकूलताका लागि यूनिकोड फन्टहरूको साथ एडोब इन्टिस्टरेटर प्रयोग गरी सबै पाठ पुस्तकहरू डिजाइन गर्नहोस ।

उदाहरण:

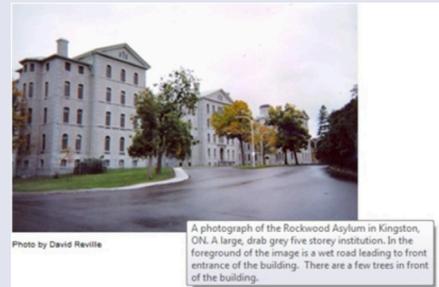

Photo by David Revilla

A photograph of the Rockwood Asylum in Kingston, Ohio. A large, drab grey five storey institution. In the foreground of the image is a wet road leading to front entrance of the building. There are a few trees in front of the building.

Detailed alternative text/image description

अनुसन्धान

- LIRNEasia ले नेपालमा १५ देखि ६५ वर्ष उमेर समुहका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका विचमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको पहुँच तथा प्रयोगका बारेमा बुझ्नका लागि सम्पूर्ण देशकै प्रतिनिधित्व हुने गरी सर्वेक्षण सञ्चालन गरेको थियो । सन् २०१८ को अगष्ट देखि अक्टुबरको विचमा सात वटै प्रदेशलाई समेट्ने गरी १०० वटा भिन्न भिन्न वडाहरूका ४०० वटा घरहरूका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूसँग अर्न्तवार्ता गरिएको थियो । अर्न्तवार्ताको प्रश्नावली अपाङ्गताका प्रश्नसम्बन्धी वाशिगटन समुहमा आधारित थियो । सर्वेक्षणको परिणामले ९५ प्रतिशत आत्मविश्वास अन्तर र घनात्मक/कृणात्मक ± ९.८ त्रुटिको सम्भावना सहित राष्ट्रिय प्रतिनिधित्व गर्दछ ।
- LIRNEasia ले प्रदेश १, २, ३ र ५ का शहरी र ग्रामीण क्षेत्रमा गुणात्मक अनुसन्धान सञ्चालन गर्‍यो । यो अनुसन्धान नेपालमा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको कसरी स्वतन्त्र जीवन सुनिश्चित गर्न मद्दत गर्न सक्छ भन्ने बुझ्नका लागि तयार गरिएको थियो । १७४ जना अपाङ्गता भएका व्यक्ति र ९ जना मुख्य सूचनादाताहरूसँगको अर्न्तवार्तामा उठेका मुख्य विषयवस्तुहरूको पहिचानका लागि ग्राउन्डेड सिद्धान्त (Grounded Theory) अवलम्बन गरिएको थियो ।

मुख्य निष्कर्षहरू

- १५-६५ उमेर समुहका १.६ प्रतिशत जनसंख्या अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू रहेका छन् ।
- ५४ प्रतिशतले कुनै पनि विद्यालय शिक्षा प्राप्त गरेका छैनन, २६ प्रतिशतले प्राथमिक शिक्षा मात्र प्राप्त गरेका छन् ।
- केहि पुस्तकहरू डिजिटल ढाँचामा उपलब्ध छन् तर स्क्रिन पढ्ने सफ्टवेयरसँग पूर्णसँग अनुकूल छैनन ।

“स्मार्टफोनहरूले सबै फन्टहरू र गुगलमा पाइने छविहरूको वर्णन पहिचान गर्न सक्दैनन् ।” (दृष्टि अपाङ्गता, पुरुष, पाल्पा)

“अन्तराष्ट्रिय रूपमा बनाइएका अनुप्रयोग (एप्स)हरूलाई नेपाल सरकारले नेपालमा पनि स्थानीयकरण गर्न पर्छ भन्ने मलाई पनि लाग्छ । मलाई 'बुक शेर' नामक एपको बारेमा थाहा छ जसले राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय रूपमा प्रकाशित सबै पुस्तकहरूलाई पीडीएफ फाइलको रूपमा डाउनलोड गर्न मद्दत गर्दछ । 'माराकेश ट्रिटि' ले पनि पुस्तकहरूलाई सहज रूपमा उपलब्ध गराउँछ” (दृष्टि अपाङ्गता, पुरुष, काठमाडौं) ।

थप जानकारीकोलागि सम्पर्क <http://bit.ly/NPtech4PWD>

थप जानकारीकोलागि सम्पर्क

बाबु राम अर्याल अध्यक्ष सेन्टर फर ल एण्ड टेक्नोलोजी
baburam@cltnepal.com | ९७७ ९८५१०४८४०९

प्रा.डा. रोहन समराजिबा अध्यक्ष लर्न एसिया
rohan@lirneasia.net | ९४ ७७३५२३६९

